

**Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie gminy
Białowieża za 2024 r.**

Białowieża, 2024r.

Coroczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

I. Wprowadzenie.

Gospodarka odpadami na terenie gminy realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) i ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 399 ze zm.). Na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uchwałami Rady Gminy zostały określone zasady gospodarowania odpadami na nieruchomościach zamieszkałych. Gmina zobowiązana jest do odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z tych nieruchomości. Ustalona została opłata za odbiór i zagospodarowanie odpadów od mieszkańca nieruchomości zamieszkałej zróżnicowana w zależności od tego czy odpady były segregowane czy też nie wykonywano obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny (opłata podwyższona). Wprowadzono zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli budynków jednorodzinnych kompostujących bioodpady w przydomowych kompostownikach.

W myśl ustawy o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Odpady komunalne powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, jak: obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola), infrastruktury (handel, obiekty turystyczne, usługi) oraz świetlice gminne, cmentarze, boiska sportowe, parkingi, przystanki.

W 2024 roku zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Białowieża realizowane było przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Łowcza 4, 17-200 Hajnówka. Firma została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego.

Na terenie gminy Białowieża funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, znajdujący się na ulicy Paczoskiego (teren Oczyszczalni Ścieków)

Cel opracowania.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024r., poz. 399 ze zm.) jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Cytowana ustawa wymienia punkty, które należy omówić w analizie.

Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023r., poz. 1587)
2. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024 r., poz.399 ze zm.).

Rozporządzenia:

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji(Dz. U. z 2017 r. poz. 2412).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016r. Poz. 2167);

Uchwały:

5. Uchwała Rady Gminy Białowieża w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Białowieża ;
6. Uchwała Rady Gminy Białowieża w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
7. Uchwała Rady Gminy Białowieża w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustaleniu stawki tej opłaty.
8. Uchwała Rady Gminy Białowieża w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białowieża .

III. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białowieża.

Możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Gmina Białowieża zorganizowała system gospodarowania odpadami komunalnymi oraz objęła systemem wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Mieszkańcy u źródła w swoich gospodarstwach domowych segregują odpady na następujące frakcje: metale i tworzywa sztuczne, odpady wielomateriałowe ,szkło, papier i tektura, popiół i żużel oraz odpady biodegradowalne. Odpady zmieszane oraz segregowane były odbierane zgodnie z harmonogramem. Usługę odbioru odpadów komunalnych nieruchomości zamieszkałych

zgodnie z umową świadczyła firma wyłoniona w przetargu tj. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Łowcza 4, 17-200 Hajnówka. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych prowadziła gmina we własnym zakresie.

Nieruchomości niezamieszkałe, w tym budynki, w których prowadzona jest działalność gospodarcza oraz obiekty użyteczności publicznej zobowiązane są do zawierania indywidualnych umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Wójt Gminy Białowieża .

1. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Z terenu gminy Białowieża do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Hajnówce, ul. Szosa Kleszczelowska, zarządzanej przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Hajnówce, ul. Łowcza 4, 17-200 Hajnówka oddano odpady komunalne niesegregowane (zmieszane) o kodzie 20 03 01, które trafiły na linię sortowniczą, skąd wydzielane są poszczególne frakcje odpadów. Zgodnie z informacjami otrzymanymi od firmy zarządzającej Zakładem Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce cały strumień odpadów komunalnych zmieszanych został poddany procesowi R12 – wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1 – R11. Pozostałości z sortowania zostały przerobione na paliwo alternatywne.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W związku z prowadzeniem przez Gminę Białowieża PSZOK-u, planowana jest budowa ogrodzenia, utwardzenie podłoża, a także założenie monitoringu. Na dzień dzisiejszy odpady gromadzone są w kontenerach i odbierane przez PUK Sp. z o.o. w Hajnówce na podstawie umowy.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Zgodnie z umową przetargową, w 2024 roku, usługę odbioru i zagospodarowania odpadów świadczyło Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Łowcza 4, 17-200 Hajnówka. Stawki za odbiór i zagospodarowanie odpadów wynosiła: 32 zł miesięcznie od 1 osoby zamieszkałej na danej nieruchomości. Wprowadzono ulgę z tytułu kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach w wysokości 1 zł miesięcznie od 1 osoby zamieszkałej na danej nieruchomości. Ustalono wysokość opłaty podwyższonej w przypadku nie przestrzegania zasad segregacji, jako czterokrotność opłaty podstawowej, tj. 128 zł miesięcznie od 1 osoby zamieszkałej na danej nieruchomości.

Gmina Białowieża na wydatek gospodarki odpadami poniosła koszt ok 611 tys zł. Wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2024 wyniosły ponad 553 tys zł.

Liczba mieszkańców.

Zgodnie z danymi meldunkowymi w 2024 r. na terenie gminy Białowieża zameldowanych było 1887 osób (POBYT STAŁY). Systemem zbiórki odpadów objęte było 969 budynki.

4. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Przedsiębiorcy z terenu gminy Białowieża, jako właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady mają obowiązek podpisania umowy na odbiór odpadów z firmami wywozowymi posiadającymi wpis do rejestru działalności regulowanej.

5. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy (w Mg) w 2024r.

Kod i rodzaj odpadów	Masa odpadów
15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	69,6100
15 01 07 Opakowania ze szkła	76,1300
20 01 01 Papier i tektura	57,7300
20 01 99 Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	29,6200
20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	145,7400
20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	489,3100
20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	2,0000
20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	1,9000
Suma:	872,0400
ODPADY ODEBRANE Z PSZOK	
15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	0,8300
15 01 07 Opakowania ze szkła	2,9400
16 01 03 Zużyte opony	5,0000
20 01 01 Papier i tektura	3,7300
20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0220
20 01 34 Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,0300
20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki)	4,2800
20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,3300
20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	5,5800
20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	29,8100
20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	8,1500
Suma:	61,7020
ODEBRANE ODPADY BUDOWLANE I ROZBIÓRKOWE	
17 01 01 Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	23,2400

17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	22,8700
SUMA:	46,1100

**Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych.
Wyliczenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych.**

$Mr/Mw \times 100\%$

$Mr=184,6930+26,9586=211,6516$

$Mw= 872,04+56,702+26,9586=955,7006$

$Mr/Mw= 211,6516/955,7006 \times 100\%= 22,15\%$

Poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania:

$TR= MOUBR \times 100/ OUB 1995 \times D(\%)$

$MOUBR 1995= (0,155 \times Lm \times 0,047 \times Lw) \times Uo(Mg)= (0,155 \times 2963) \times 1 = 139,2610 \text{ Mg}$

$D \text{ (według deklaracji)}= 1509/2963=0,5093$

$MOUBR= (0 \times 0,57) + (0 \times 0,48) + \sum (0 \times 0) + (1,3747 \times 0,4) + (0 \times 0)= 0,5499 \text{ Mg}$

$TR=0,5499 \times 100 /139,2610 \times 0,5093= 0,7754$

Poziom składowania za 2024

$P= Ms/Mw \times 100\%$

$Ms= 6,9677+166,7418+ 16,56=190,2696$

$Mw= 872,04+61,702=933,7420$

$P= 190,2696/933,7420 \times 100\%=20,38\%$

Informacja o udziale przekazanych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych w stosunku do odebranych i zebranych odpadów.

Masa odebranych odpadów: 933,7420Mg

Łączna masa odpadów przekazanych do termicznego przekształcania: $211,11 \text{ Mg} +0,022=211,1320$

Stosunek przekazanych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych do odebranych i zebranych odpadów :

$211,1320/933,7420 \times 100\%= 22,62\%$

Podsumowanie.

Priorytetowym zadaniem Gminy Białowieża jest zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, modernizacja PSZOK-u oraz edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego segregowania odpadów komunalnych, mająca na celu ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.